

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 81625851-610-31496
Konu : Soru Önergesi(7/1079)

26/02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mersin Milletvekili Sayın Serdal KUYUCUOĞLU tarafından Bakanlığımızı yönltilen 7/1079 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99'uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Sema RAMAZANOĞLU
Bakan

EK :
Soru Önergesi Cevabı(3 sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aşlı ile Aynıdır

29/02/2016.

EZGİ TUNA
V.H.K.

*Bu belge elektronik imzalıdır. İmzalı suretinin aslını görmek için <https://bys.aile.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (1Iyb9u-3teq6u-nHXhLa-VIT+QI-UCvHjpPk) kodunu yazınız.

İlgili soru önergesinde;

“Türkiye’nin taraf olduğu Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’ye göre “Çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.” Ve yine çocuk koruma kanununa göre ise çocuk, “daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış kişidir.” Bu çocuk tanımlamalarına göre on sekiz yaşından önce yapılan evlilikler çocuk evliliği, evlendirilen kız çocukları ise çocuk gelinlerdir. Ülkemizde bu tür evliliklerin resmi kayıt altına alınamamış olması nedeniyle sağlıklı verilere ulaşılamamaktadır. Ancak yaşanan bazı dramlarla öğrenebildiğimiz bu tür evliliklerin ciddi oranlarda olduğu düşünülmektedir. Çok sağlıklı olmamakla birlikte yapılan araştırmaların ortalaması alındığında, çocuk yaşta evlenen kız çocuk oranının toplam evlilikler içerisinde %30-35 civarında olduğunu göstermektedir. Bu oran diğer ülkelerle karşılaştırıldığında çok yüksek bir orandır. Çocuk tanımlarının net olarak yapılmış olmasına rağmen Türk medeni kanunumuzun 124’üncü maddesinde, hâkim kararıyla 16 yaşında evlenebilme hakkı tanınmaktadır. Yine Türk Ceza Kanunu’na göre: “Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, on beş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” denmektedir. Buna göre 15 yaşın üzerinde bir çocukla yasadışı olarak evlenen birey sadece şikâyet üzerine cezalandırılmaktadır. Şikâyetin olmadığı durumlarda ise 15 yaşın üstündeki çocuklarla yasa dışı evlilik yapmak cezalandırılmamaktadır. Sonuç olarak Türkiye’de yürürlükte olan kanunlar bir taraftan 18 yaşın altını çocuk olarak kabul etmekte diğer taraftan da 15 yaşın üstünde çocuklarla evlenmeyi “şikâyet” koşuluna bağlamakta ve 16 yaşın üzerindeki çocukların evlenmesine ise resmi olarak izin verebilmektedir.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Çocuk evlilikleri ile ilgili bakanlığınızın sağlıklı bir araştırması olmuş mudur? Oldu ise bu verileri bölgesel bazda paylaşır mısınız?

CEVAP 1: Bakanlığımız Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 2014 yılı Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması kapsamında kadınlara doğum tarihleri ve ilk evliliklerinin tarihleri sorulmuştur.

Bu bilgiye dayanarak araştırma tarihinden önceki son 3 yılda yapılan evlilikler ayrıca incelenmiş ve bu evliliklerin 18 yaş öncesi ve 18 yaş sonrası gerçekleşenlerinin yüzde payı hesaplanmıştır.

Araştırma tarihinden önceki 12 ayda gerçekleşen evliliklerin yüzde 6’sı araştırma tarihinden önceki 24 ayda gerçekleşen evliliklerin yüzde 9’u ve araştırma tarihinden önceki 36 ayda gerçekleşen evliliklerin yüzde 11’i erken yaşta gerçekleşen evliliklerdir.

SORU 2: Erken yaşta evlendirilmeleri nedeniyle eğitimi yarıda bırakmak zorunda kalan çocuk sayısı kaçtır?

CEVAP 2: Eğitim istatistikleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından derlendiğinden ilgili Bakanlıktan talep edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

SORU 3: 4+4+4 eğitim sisteminin erken evlilikleri artırdığını düşünüyor musunuz?

CEVAP 3: Erken yaşta evliliklere ilişkin yapılan çalışmalar zorunlu eğitim süresinin artmasının erken yaşta evliliklerin sayısının düşmesinde en önemli ölçüt olduğunu söylemektedir. Bu sebeple zorunlu eğitimin 12 yıla çıkmasının erken evliliklerin sayısını azaltacağı düşünülmektedir.

SORU 4: Bazı araştırmalara göre erken yapılan evliliklerde çocuk gelinlerin daha fazla aile içi şiddete maruz kaldığı söylenmektedir. Çocuk gelinlerin maruz kaldığı aile içi şiddete yönelik bir araştırmanız mevcut mudur? Bakanlığınızın bu konuda başka ne gibi çalışmaları vardır?

CEVAP 4: Bakanlığımız tarafından ilgili tüm sektörlerin katılımıyla hazırlanmış olan ve 2013 – 2017 yıllarını kapsayan “Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu eylem planının 6.8. “Erken yaşta evliliklerin önlenmesine ilişkin etkin yasal ve idari tedbirler alınacaktır.” hedefi altında;

- erken yaşta ve zorla evliliklerin nedenleri ve etkilerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapılması,
- nüfusa kayıt edilmemiş çocukların sisteme alınması için gereken tedbirlerin alınması,
- özellikle kız çocuklarının eğitim sistemi içinde kalması ve eğitim sistemi dışında kalan kız çocuklarının tespiti, takibi ve eğitime devamını sağlamak için gerekli tedbirlerin alınması,
- mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim sistemine dâhil edilmesi için lokal tedbirlerden ziyade sistematik tedbirlerin alınması,
- erken yaşta evlenerek doğum yapan kız çocuklarının tespiti ve bildirimi konusunda gerekli tedbirlerin alınması,
- erken yaşta evliliklerle ilgili yargılamaların öncelikli ve hızlı olmaları konusunda gerekli tedbirler alınacaktır faaliyetleri yer almaktadır.

Söz konusu faaliyetler; İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı sorumluluğunda yürütülmektedir.

SORU 5: Çocuk gelinlerdeki intihar oranı nedir? İntihar oranı yüksek olan bölgelerde bakanlığınızın ailelere yönelik özel çalışmaları bulunmakta mıdır?

CEVAP 5: Ölüm olaylarına ilişkin veriler Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından tutulduğundan ilgili Bakanlıklardan talep edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

SORU 6: Bakanlığınız çocuk evliliklerine daha ağır cezai yaptırımlar getirecek özel bir yasanın çıkarılması ile ilgili herhangi bir çalışma içerisinde midir?

SORU 7: Örneğin 15 yaş üzeri evliliklerde şikâyet koşulunun kaldırılması ve Medeni Kanunun 124. maddesinin değiştirilmesine ilişkin bir girişiminiz mevcut mudur?

CEVAP 6-7: Türk Ceza Kanunu’nun “Reşit olmayanla cinsel ilişki” başlıklı 104’üncü maddesinde “Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” denilmektedir. Dolayısıyla 15 yaş üzeri evliliklerde şikâyet koşulunun kaldırılması gibi durum olmayıp aksine, 2014 yılında yapılan düzenleme ile bu suç için öngörülen ceza “altı aydan iki yıla” iken “iki yıldan beş yıla” çıkarılarak ceza artırımına gidilmiştir.